

Juridisk Q/A i forbindelse med kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes konstituering (KRV21)

Spørgsmål og svar er udarbejdet på grundlag af henvendelser, som ministeriet har besvaret om konstituering i forbindelse med tidligere valg. Der er derfor ikke tale om en samlet gennemgang af reglerne om konstitueringen. Og derfor vedrører de fleste spørgsmål og svar den kommunale konstituering. Svarene er dog i meget vidt omfang også gældende for den regionale konstituering. Til sidst er under overskriften "Særligt vedrørende regionerne" anført enkelte spørgsmål og svar, som særligt vedrører regionerne.

Oversigt over spørgsmål

Konstitueringsaftaler m.v.

1. Er en konstitueringsaftale juridisk bindende?
2. Skal en konstitueringsaftale vedtages på det konstituerende møde?
3. Kan der laves en aftale om delt borgmesterperiode?

Hvordan er kandidaterne/partierne bundet ved konstitueringen?

4. Kan en et nyvalgt kommunalbestyrelsesmedlem skifte parti?
5. Kan et kommunalbestyrelsesmedlem vælge at støtte et andet parti eller liste?
6. Kan et parti udpege nye medlemmer af kommunalbestyrelsen i stedet for nyvalgte, der forlader partiet?

Indkaldelse til og tidspunkt for afholdelse af det konstituerende møde

7. Hvem skal indkalde til det konstituerende møde?
8. Hvem fastsætter tid og sted for det konstituerende møde?
9. Kan der gives fuldmagt til, at en anden end det længst siddende medlem kan indkalde til det konstituerende møde?

10. Hvornår skal det konstituerende møde finde sted?

11. Kan mødedatoen for et allerede lovligt varslet konstituerende møde ændres?
12. Skal tidspunktet for det konstituerende møde offentliggøres?

Konstitueringen sker på grundlag af kommunens styrelsesvedtægt

13. Hvilken styrelsesvedtægt danner grundlag for den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituering?
14. Kan den nyvalgte kommunalbestyrelse konstituere sig i overensstemmelse med en endnu ikke vedtaget styrelsesvedtægt?
15. Kan den nyvalgte kommunalbestyrelse træffe beslutning om en ny udvalgsstruktur på det konstituerende møde?

Emner, der kan behandles på det konstituerende møde

16. Hvilke emner behandler kommunalbestyrelsen på det konstituerende møde?
17. Hvornår og hvordan foregår valg af formand og eventuel næstformand i de stående udvalg?

Mulighed for at suspendere (udsætte) det konstituerende møde

18. Kan det konstituerende møde suspenderes (udsættes)?
19. Hvordan besluttes det at suspendere (udsætte) det konstituerende møde?
20. Kan det konstituerende møde suspenderes (udsættes) midt i en afstemning?

Valg- og afstemningsregler

Generelt

21. Stemmes der om én samlet konstituering på det konstituerende møde?

Valg af borgmester sker ved flertalsvalg

22. Hvordan foregår valget af borgmesteren?
23. Skal der ved valg af borgmester i 3. afstemningsrunde være et flertal af de tilstedeværende medlemmer (som ved 1. og 2. afstemningsrunde) eller et flertal af de afgivne stemmer for den valgte kandidat?
24. Hvem skal lede valget af borgmesteren, hvis det længst siddende medlem har forfald?
25. Bliver den kandidat, der har opnået flest personlige stemmer, borgmester?
26. Er der regler om afstemningsrækkefølgen i tilfælde, hvor der er flere borgmesterkandidater?
27. Kan valget af borgmesteren foretages ved skriftlig – ikke hemmelig – afstemning i tilfælde, hvor der er flere borgmesterkandidater?

Valg til Økonomiudvalg og stående udvalg sker ved forholdstalsvalg

28. Hvordan foregår valget af medlemmerne af økonomiudvalget og de stående udvalg?
29. Har en valggruppe ret til minimum én plads i ét udvalg?

Valggrupper

30. Hvornår skal valggrupperne anmeldes?
31. Er det de samme valggrupper, der gælder ved alle valg?
32. Hvordan afgøres uenigheder i en valggruppe ved konstitueringen?

Omfordeling af udvalgspladser i stående udvalg (§ 27)

33. Hvornår finder lov om kommunernes styrelse § 27 om omfordeling af udvalgspladser anvendelse?
34. Hvornår skal der fremsættes krav om omfordeling af udvalgspladser i stående udvalg efter lov om kommunernes styrelse § 27?
35. Kan den gruppe, som får tildelt pladser efter lov om kommunernes styrelse § 27, selv vælge, i hvilke stående udvalg gruppen vil have plads?

Fravigelse af forholdsvalgsmetoden (d'Hondts metode)

36. Kan man fravige forholdstalsvalgsmetoden (d'Hondts metode)?
37. Indebærer kravet om enighed om fravigelse af forholdstalsvalgsmetoden (d'Hondts metode), at denne ikke vil kunne fraviges ved flertalsbeslutning?
38. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at fravige forholdstalsvalgsmetoden (d'Hondts metode) ved fordeling af udvalgspladser, gælder der så nogen krav til den fordelingsmetode, der anvendes i stedet for?
39. Kan kommunalbestyrelsen beslutte, at alle partier skal være repræsenteret i økonomiudvalget?

Lodtrækning

40. Hvornår anvendes lodtrækning?
41. Hvilke regler gælder for lodtrækning?
42. Hvis der er to eller flere valggrupper, der efter forholdsvalgsmetoden (d'Hondts metode) er berettigede til den sidste plads i flere stående udvalg fordi deres kvotienter er lige store, hvordan afgøres det så, hvem der får pladserne?

Valg til andre udvalg, råd og nævn m.v. hvori kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal være repræsenteret

43. Hvordan foretages valg til andre udvalg, råd og nævn m.v. hvori kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal være repræsenteret?
44. Kan kommunalbestyrelsen beslutte, at valg af flere medlemmer til et enkelt ud-

valg, råd, nævn eller lignende ikke skal foretages efter forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode)?

- 45. Hvordan skal et valg gennemføres, når der skal vælges 2 medlemmer og 2 suppleanter for disse?*
- 46. Hvordan foretager kommunalbestyrelsen indstillinger til andre udvalg, råd og nævn m.v., hvortil kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal indstille medlemmer?*

Valgene gælder for kommunalbestyrelsens funktionsperiode

- 47. Kan kommunalbestyrelsen i valgperioden afsætte en borgmester, hvis vedkommende ikke længere har flertal?*

Særligt om regionerne

- 48. Hvilke emner behandler regionsrådet på det konstituerende møde?*
- 49. Kan regionsrådet foretage valg til de særlige udvalg på det konstituerende møde?*

Konstitueringsaftaler m.v.

1. Er en konstitueringsaftale juridisk bindende?

Svar:

Nej, en konstitueringsaftale er ikke juridisk bindende og kan ikke håndhæves. Kommunalbestyrelsens konstituering sker på det konstituerende møde.

2. Skal en konstitueringsaftale vedtages på det konstituerende møde?

Svar:

En konstitueringsaftale er ikke juridisk bindende og kan ikke håndhæves, og en sådan aftale kan dermed heller ikke vedtages på det konstituerende møde. Selve konstitueringen består i at foretage en række valg i henhold til bestemmelserne herom i lov om kommunernes styrelse. Ved disse valg er kommunalbestyrelsesmedlemmerne alene bundet af deres egen overbevisning og ikke af en evt. indgået konstitueringsaftale.

3. Kan der laves en aftale om delt borgmesterperiode?

Svar:

En aftale om at dele borgmesterposten i valgperioden vil ikke være juridisk forpligtende for nogen og vil ikke kunne håndhæves – heller ikke selv om borgmesteren har tiltrådt den. Det skyldes, at valget af borgmester har virkning for funktionsperioden, jf. § 6, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse. Der kan derfor ikke ved valget af borgmesteren med bindende virkning aftales, at borgmesteren skal fratræde på et tidspunkt i løbet af valgperioden.

Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fritage borgmesteren for borgmesterhvervet for resten af funktionsperioden i henhold til § 7, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. En henvisning til en indgået aftale om tidsbegrænsning af borgmesterens valgperiode er ikke i sig selv en rimelig grund til at fritage borgmesteren for dennes hverv. Det forhold, at der foreligger en sådan aftale, kan omvendt ikke i sig selv afskære kommunalbestyrelsen fra af andre grunde at imødekomme en ansøgning om fritagelse for borgmesterhvervet.

Derudover kan det heller ikke med bindende virkning for medlemmerne aftales, hvem de skal stemme på ved et nyt borgmestervalg, hvis borgmesteren skulle blive fritaget for hvervet i løbet af valgperioden.

For så vidt angår muligheden for at afsætte en borgmester i valgperioden henvises til svaret på spørgsmål 47.

Hvordan er kandidaterne/partierne bundet ved konstitueringen?

4. Kan en et nyvalgt kommunalbestyrelsesmedlem skifte parti?

Svar:

Ja, det er et grundlæggende princip, at kommunalbestyrelsesmedlemmer alene er bundet af deres egen overbevisning og ikke ved nogen forskrift fra deres vælgere. Et kommunalbestyrelsesmedlem kan derfor såvel umiddelbart efter valget som i løbet af valgperioden skifte fra et parti eller en liste til et andet parti eller liste. Kommunalbestyrelsesmedlemmet kan også vælge at blive løsgænger i kommunalbestyrelsen.

5. Kan et kommunalbestyrelsesmedlem vælge at støtte et andet parti eller liste?

Svar:

Der er intet i vejen for, at et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse stemmer på en anden borgmestercandidat og/eller indgår i valggruppe med andre kommunalbestyrelsesmedlemmer (partier eller lister) end dem, som de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer fra vedkommende parti eller liste støtter. Det er efter

loven de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke partierne eller listerne, der tilkendegiver, hvilken valggruppe de vil tilhøre ved det pågældende valg.

6. Kan et parti udpege nye medlemmer af kommunalbestyrelsen i stedet for nyvalgte, der forlader partiet?

Svar:

Nej. Det er et grundlæggende princip, at kommunalbestyrelsesmedlemmer alene er bundet af deres egen overbevisning og ikke ved nogen forskrift fra deres vælgere. Et kommunalbestyrelsesmedlem er valgt for hele valgperioden, medmindre medlemmet mister sin valgbarhed eller opnår fritagelse for medlemskabet. Det er uden betydning for et medlems valgbarhed, at medlemmet forlader det parti, på hvis kandidatliste den pågældende er blevet indvalgt i kommunalbestyrelsen.

Indkaldelse til og tidspunkt for afholdelse af det konstituerende møde

7. Hvem skal indkalde til det konstituerende møde?

Svar:

Det er det medlem, der længst har været medlem af kommunalbestyrelsen, eller, hvis flere har været medlem lige længe, det ældste af disse, der skal indkalde til det konstituerende møde. Det følger af § 6, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Bestemmelsen skal forstås sådan, at det medlem, der indkalder, er det længstsidende af de medlemmer, der er valgt til den nyvalgte kommunalbestyrelse.

Der er praksis for, at også medlemskab af kommunalbestyrelsen i en tidligere kommune, der helt eller delvist er sammenlagt med vedkommende kommune, medregnes ved beregningen af hvilket medlem, der længst har været medlem af kommunalbestyrelsen. Det er det samlede tidsrum for medlemskab af kommunalbestyrelsen, som er afgørende. Det gælder, selv om tidsrummet er afbrudt af perioder, hvor den pågældende ikke har været medlem af kommunalbestyrelsen.

8. Hvem fastsætter tid og sted for det konstituerende møde?

Svar:

Lov om kommunernes styrelse indeholder ingen særskilt bestemmelse om, hvem der fastsætter tid og sted for det konstituerende møde.

Bestemmelsen i § 6, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse skal imidlertid forstås således, at det medlem, som indkalder til det konstituerende møde, også fastsætter tidspunktet for det konstituerende mødes afholdelse. Medlemmet har ret til forvaltningens betjening i forbindelse med disse opgaver, herunder f.eks. med henblik på en koordinering af mødet i forhold til den øvrige mødeaktivitet i kommunen.

9. Kan der gives fuldmagt til, at en anden end det længst siddende medlem kan indkalde til det konstituerende møde?

Svar:

Nej, det er fastsat udtrykkeligt i lov om kommunernes styrelse (§ 6, stk. 1, 2. pkt.), at det er det længst siddende kommunalbestyrelsesmedlem, der skal indkalde til det konstituerende møde. Det er endvidere fastsat, at valget af kommunalbestyrelsens formand (borgmester) ledes af det medlem, der har indkaldt til mødet (§ 6, stk. 2, 2. pkt.).

10. Hvornår skal det konstituerende møde finde sted?

Svar:

Den nyvalgte kommunalbestyrelse skal afholde sit konstituerende møde i tidsrummet 1.-15. december i valgåret. Det følger af § 6, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Mødet må dog ikke afholdes, før den

afgående kommunalbestyrelse har truffet afgørelse om eventuelle valgklager og anmodninger fra de nyvalgte medlemmer om fritagelse for at modtage hvervet.

Fristen betyder, at det konstituerende møde tidligst kan holdes den 1. december. Fristen betyder desuden, at det konstituerende møde skal være afsluttet senest ved udgangen af den 15. december.

11. Kan mødedatoen for et allerede lovligt varslet konstituerende møde ændres?

Svar:

Ja, men når mødet er indkaldt, kan alene den nyvalgte kommunalbestyrelse beslutte at udsætte (suspender) mødet til et senere tidspunkt. Se svar på spørgsmål 18-20. Det konstituerende møde skal, uanset om mødet suspenderes, fortsat være afsluttet senest ved udgangen af den 15. december.

12. Skal tidspunktet for det konstituerende møde offentliggøres?

Svar:

Ja. Offentligheden skal have meddelelse om tid og sted for afholdelsen af det konstituerende møde.

Konstitueringen sker på grundlag af kommunens styrelsesvedtægt

13. Hvilken styrelsesvedtægt danner grundlag for den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituering?

Svar:

Den nyvalgte kommunalbestyrelse skal konstituere sig i overensstemmelse med den styrelsesvedtægt og dermed den udvalgsstruktur, som vil være gældende ved begyndelsen af kommunalbestyrelsens funktionsperiode, altså pr. 1. januar 2022.

Den styrelsesvedtægt, som danner grundlag for konstitueringen, skal endvidere være gyldigt vedtaget på konstitueringstidspunktet. Det vil sige, at styrelsesvedtægten skal være vedtaget af en fungerende kommunalbestyrelse ved to behandlinger med mindst 6 dages mellemrum.

14. Kan den nyvalgte kommunalbestyrelse konstituere sig i overensstemmelse med en endnu ikke vedtaget styrelsesvedtægt?

Svar:

Nej. Konstitueringen skal ske på grundlag af en gyldigt vedtaget styrelsesvedtægt. Den nye kommunalbestyrelse kan dermed ikke på det konstituerende møde konstituere sig på grundlag af en forventet ændring af styrelsesvedtægten, der endnu ikke er endeligt vedtaget ved andenbehandlingen af den fungerende (afgående) kommunalbestyrelse. Den nyvalgte kommunalbestyrelse kan heller ikke selv i denne situation andenbehandle en ændring af styrelsesvedtægten, jf. svaret på spørgsmål 15.

15. Kan den nyvalgte kommunalbestyrelse træffe beslutning om en ny udvalgsstruktur på det konstituerende møde?

Svar:

Den nyvalgte kommunalbestyrelse kan ikke træffe beslutning om at ændre styrelsesvedtægten og udvalgsstrukturen på det konstituerende møde. Den nyvalgte kommunalbestyrelse er først pr. 1. januar 2022 en fungerende kommunalbestyrelse.

Emner, der kan behandles på det konstituerende møde

16. Hvilke emner behandler kommunalbestyrelsen på det konstituerende møde?¹

Svar:

- Valg af formand og næstformand(-mænd), jf. lov om kommunernes styrelse § 6, stk. 2, 4 og 5.
- Valg af medlemmer af økonomiudvalg, jf. lov om kommunernes styrelse § 17, stk. 2 og 3.
- Valg af medlemmer til stående udvalg, jf. lov om kommunernes styrelse § 17, stk. 2 og 3.
- Valg af medlemmer til andre udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori kommunalbestyrelsen skal være repræsenteret i henhold til andre bestemmelser, jf. lov om kommunernes styrelse § 17, stk. 2 og 3. Det vil sige valg til alle hverv, hvor kommunalbestyrelsens repræsentation ikke udelukkende beror på kommunalbestyrelsens egen beslutning.
- Indstillinger af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, som kommunalbestyrelsen skal foretage i henhold til andre bestemmelser, jf. lov om kommunernes styrelse § 17, stk. 2 og 3. Det vil sige indstillinger til alle hverv, hvor kommunalbestyrelsens pligt til at indstille ikke udelukkende beror på kommunalbestyrelsens egen beslutning.

Ovennævnte valg og indstillinger *skal* foretages på det konstituerende møde. Hvis der er *enighed* i kommunalbestyrelsen herom, kan der dog også på det konstituerende møde foretages valg og indstillinger til udvalg m.v., hvor kommunalbestyrelsens repræsentation henholdsvis indstilling alene beror på kommunalbestyrelsens egen beslutning.

Herudover kan der på det konstituerende møde træffes beslutning om vederlæggelse af viceborgmesteren/viceborgmestrene.

17. Hvornår og hvordan foregår valg af formand og eventuel næstformand i de stående udvalg?

Svar:

Dette sker ikke på det konstituerende møde. De stående udvalg vælger selv deres formand. Valg af formand og eventuel næstformand sker ved flertalsvalg i udvalget, medmindre der i udvalget er enighed om andet. Udvalgsformænd kan til enhver tid afsættes af et flertal i udvalget. Det gælder uanset, om udvalgsformandsposterne er blev fordelt som led i en den politiske konstitueringsaftale, der ikke er juridisk bindende. Udvalgene må godt afholde et konstituerende møde i udvalget inden den 1. januar, hvor valg af formand og eventuel næstformand foretages.

Mulighed for at suspendere (udsætte) det konstituerende møde

18. Kan det konstituerende møde suspenderes (udsættes)?

Svar:

Ja, det konstituerende møde kan – ligesom andre møder i kommunalbestyrelsen – suspenderes og fordeles over flere (del)møder. Det konstituerende møde skal blot være afsluttet senest ved udgangen af den 15. december.

Der er således ikke noget i vejen for, at det konstituerende møde suspenderes efter f.eks. valg af formand og næstformand (eller næstformænd) f.eks. med henblik på, at der skal anmeldes andre valggrupper og/eller foretages en ændret fordeling af pladserne i økonomiudvalg og stående udvalg end den, der var forudsat inden mødet. Anmeldelsen af valggrupper til valgene til økonomiudvalg og stående udvalg – der skal være de samme – skal foretages forud for valgene, men ikke nødvendigvis forud for mødet.

---

¹ Der henvises til afsnittet nedenfor om regionernes konstituering vedrørende spørgsmålet om, hvilke emner som kan behandles på det konstituerende møde i regionsrådet.

En beslutning om at suspendere dele af det konstituerende møde til et senere tidspunkt indebærer ikke, at der er tale om et nyt møde men alene, at mødet suspenderes i nogle timer eller til en anden dag. Der skal derfor ikke i denne situation indkaldes til et nyt ekstraordinært konstituerende møde, og der skal ikke udsendes dagsorden eller ske offentliggørelse af dato og tid for mødet.

19. Hvordan besluttes det at suspendere (udsætte) det konstituerende møde?

Svar:

En beslutning om at suspendere det konstituerende møde træffes ved almindelig flertalsbeslutning, jf. lov om kommunernes styrelse § 11, stk. 3.

20. Kan det konstituerende møde suspenderes (udsættes) midt i en afstemning?

Svar:

Ja, der er ikke noget i vejen for at dele foretagelsen af valg til en bestemt post, f.eks. en borgmester, over i flere dele af et møde. Der er heller ikke noget i vejen for i det tilfælde, hvor der er flere afstemningsrunder til et og samme valg, at én afstemningsrunde holdes i første del af et møde, og en anden afstemningsrunde holdes i anden del af et møde.

Der kan godt bringes nye borgmestercandidater i forslag efter 1. afstemningsrunde til borgmestervalg. Se om borgmestervalget svaret på spørgsmål 22. Her vil det også – i hvert fald efter 1. afstemning – være muligt at udsætte afstemningen til et nyt møde med henblik på konsultationer.

Valg- og afstemningsregler

Generelt

21. Stemmes der om én samlet konstituering på det konstituerende møde?

Svar:

Nej, kommunalbestyrelsens konstituering består af flere selvstændige valg. Der foretages således på det konstituerende møde først valg af formand, dernæst valg af næstformand/formænd, dernæst valg af medlemmer til økonomiudvalg og stående udvalg og endelig valg af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende hvori kommunalbestyrelsen eller kommunen efter andre bestemmelser skal være repræsenteret. Endvidere foretages på det konstituerende møde indstillinger af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, som kommunalbestyrelsen skal foretage i henhold til andre bestemmelser.

Se evt. også svar på spørgsmål 16.

Valg af borgmester sker ved flertalsvalg

22. Hvordan foregår valget af borgmesteren?

Svar:

Kommunalbestyrelsen vælger på det konstituerende møde sin formand (borgmester) blandt sine medlemmer ved flertalsvalg efter reglerne i lov om kommunernes styrelse § 24, stk. 1. Valget ledes af det medlem, der har indkaldt til mødet (det længst siddende medlem). Se svar på spørgsmål 1.

Valget af borgmesteren foregår efter § 24, stk. 1, hvoraf følger, at valget foretages ved flertalsvalg. Afstemningen(erne) foregår således:

1. afstemning: Det er den kandidat, der opnår stemmer fra et flertal af de *tilstedeværende medlemmer*, der er valgt. Opnås et sådant flertal ikke, foretages en ny afstemning.

2. afstemning: Den kandidat, der opnår stemmer fra et flertal af de *tilstedeværende medlemmer*, er valgt. Tilsvarende gælder, hvis der kun afgives stemmer på den pågældende. Der kan godt ved 2. afstemning foreslås kandidater, der ikke har været foreslået ved 1. afstemning. Hvis der ikke er en afgørelse efter 2. afstemning, foretages en ny afstemning.

3. afstemning: Der foretages et bundet valg mellem de to kandidater, der ved 2. afstemning har fået flest stemmer. Hvis der var stemmelighed ved 2. afstemning afgøres det ved lodtrækning, hvilke to kandidater der skal stemmes på ved det bundne valg (3. afstemning). Den kandidat, der i 3. afstemningsrunde får et flertal af de *afgivne stemmer*, er valgt. Hvis stemmerne står lige ved 3. afstemning, træffes afgørelsen ved lodtrækning. Se svar på spørgsmål 40-42 om lodtrækning.

Det er op til lederen af valget at bestemme, i hvilken rækkefølge der skal være mulighed for at stemme på kandidaterne.

23. Skal der ved valg af borgmester i 3. afstemningsrunde være et flertal af de tilstedeværende medlemmer (som ved 1. og 2. afstemningsrunde) eller et flertal af de afgivne stemmer for den valgte kandidat?

Svar:

Der skal alene være et flertal af de afgivne stemmer. Blanke stemmer tæller ikke med. Den kandidat, der i 3. afstemningsrunde får et flertal af de afgivne stemmer, er dermed valgt. Se også svar på spørgsmål 22 ovenfor.

24. Hvem skal lede valget af borgmesteren, hvis det længst siddende medlem har forfald?

Svar:

Hvis det længst siddende medlem har forfald, er det det næstlængst siddende medlem, der i stedet leder valget af borgmesteren.

25. Bliver den kandidat, der har opnået flest personlige stemmer, borgmester?

Svar:

Nej. Kommunalbestyrelsen vælger på det konstituerende møde sin formand (borgmester) blandt sine medlemmer ved flertalsvalg. Se svar på spørgsmål 22.

26. Er der regler om afstemningsrækkefølgen i tilfælde, hvor der er flere borgmestercandidater?

Svar:

Ved valg af borgmester følges den fremgangsmåde, der er beskrevet i lov om kommunernes styrelse § 24, stk. 1. Se svar på spørgsmål 22. Det er op til lederen af valget at bestemme, i hvilken rækkefølge der skal være mulighed for at stemme på kandidaterne.

27. Kan valget af borgmesteren foretages ved skriftlig – ikke hemmelig – afstemning i tilfælde, hvor der er flere borgmestercandidater?

Svar:

Valget af borgmester kan ikke foretages ved hemmelig afstemning, da såvel de enkelte medlemmer som offentligheden har en interesse i at kende det enkelte medlems stemmeafgivning. Derudover er kommunalbestyrelsens møder som udgangspunkt offentlige, jf. § 10, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Afstemningen kan foretages skriftligt, hvis det kan konstateres, hvordan det enkelte medlem har stemt. En fremgangsmåde med afstemning på fortrykte stemmesedler med de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmers navne vil opfylde dette krav. Indenrigs- og Boligministeriet har ikke taget stilling til, om andre skriftlige og ikke-hemmelige fremgangsmåder er udelukket.

Valg til Økonomiudvalg og stående udvalg sker ved forholdstalsvalg

28. Hvordan foregår valget af medlemmerne af økonomiudvalget og de stående udvalg?

Svar:

Kommunalbestyrelsen vælger på det konstituerende møde medlemmerne af økonomiudvalget og de stående udvalg efter forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode) efter reglerne i lov om kommunernes styrelse § 24, stk. 3. Valget ledes af den nyvalgte borgmester.

Se om valggrupper svar på spørgsmål 30-32.

29. Har en valggruppe ret til minimum én plads i ét udvalg?

Svar:

Nej, fordelingen sker efter forholdstalsvalg, medmindre der i kommunalbestyrelsen er enighed om en anden fordeling. Se også besvarelsen af spørgsmål 36-39.

Valggrupper

30. Hvornår skal valggrupperne anmeldes?

Svar:

Valggrupperne skal anmeldes forud for hvert valg. Det er dog et krav, at valgene til økonomiudvalg og stående udvalg skal foretages med samme valggrupper, jf. § 24, stk. 3, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Valggrupper skal således ikke anmeldes forud for mødet. Man kan dermed ændre valggruppe helt frem til valgene på det konstituerende møde.

Der kan ikke med retligt bindende virkning indgås aftaler om bestemte grupperinger ved fremtidige valg eller om afkald på at medvirke ved bestemte fremtidige valg.

31. Er det de samme valggrupper, der gælder ved alle valg?

Svar:

Nej, en gruppeinddeling vedrørende ét valg udelukker ikke andre gruppeinddelinger ved andre valg. Der kan således f.eks. anmeldes forskellige valggrupper ved henholdsvis valget af to viceborgmestre og valget af medlemmer til økonomiudvalget og de stående udvalg.

Det er dog et krav, at valgene til økonomiudvalg og stående udvalg skal foretages med samme valggrupper, jf. § 24, stk. 3, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

32. Hvordan afgøres uenigheder i en valggruppe ved konstitueringen?

Svar:

Hvis der er uenigheder internt i en valggruppe, afgøres disse ved flertalsvalg. Det er således ikke en forudsætning for valg af medlemmer, at der er enighed internt i valggruppen.

Det bemærkes, at valggrupperne først er bindende, når de er anmeldt forud for det pågældende valg, hvorfor der formentlig typisk vil være enighed internt i valggrupperne.

Omfordeling af udvalgspladser i stående udvalg (§ 27)

33. Hvornår finder lov om kommunernes styrelse § 27 om omfordeling af udvalgspladser anvendelse?

Svar:

Omfordeling af udvalgspladser i stående udvalg efter lov om kommunernes styrelse § 27 er ikke obligatorisk, men foretages kun, såfremt den forfordelte gruppe fremsætter krav herom.

34. *Hvornår skal der fremsættes krav om omfordeling af udvalgspladser i stående udvalg efter lov om kommunernes styrelse § 27?*

Svar:

Det antages, at retten skal gøres gældende på det konstituerende møde.

35. *Kan den gruppe, som får tildelt pladser efter lov om kommunernes styrelse § 27, selv vælge, i hvilke stående udvalg gruppen vil have plads?*

Svar:

Nej. Det er den afgivende gruppe, der anviser den/de plads(er), den skal afgive. Den gruppe, der har krav på yderligere udvalgspladser, kan dog kræve, at der ikke anvises den mere end én plads i hvert udvalg. Hvis der er uoverensstemmelse mellem grupper, der skal afgive pladser, afgøres spørgsmålet af kommunalbestyrelsen.

Fravigelse af forholdsvalgsmetoden (d'Hondts metode)

36. *Kan man fravige forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode)?*

Svar:

Ja, forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode) kan fraviges, hvis der i kommunalbestyrelsen er enighed om en anden valgmetode. Kommunalbestyrelsen kan også i enighed fravige forholdstalsvalgmetoden således, at visse medlemmer udpeges i enighed og resten ved forholdstalsvalg. Kommunalbestyrelsen kan også vælge f.eks. at fravige forholdstalsmetoden alene for økonomiudvalget, men ikke for de stående udvalg og omvendt.

Enighed i kommunalbestyrelsen betyder, at hvis blot et enkelt medlem ikke ønsker at fravige forholdsvalgsmetoden, så kan denne ikke fraviges.

Når forholdstalsvalgmetoden er fraveget, skal der samtidig træffes bestemmelse om, hvilken gruppe der ved ledighed skal besætte den eller de pladser, der er besat i enighed. Dette følger af § 13, stk. 5, i normalforretningsordenen for kommuner.

37. *Indebærer kravet om enighed om fravigelse af forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode), at denne ikke vil kunne fraviges ved flertalsbeslutning?*

Svar:

Ja, kravet om enighed betyder, at hvis blot et enkelt medlem af kommunalbestyrelsen kræver det, så skal lovens valgmetode følges.

38. *Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at fravige forholdstalsvalgmetoden (d'Hondts metode) ved fordeling af udvalgspladser, gælder der så nogen krav til den fordelingsmetode, der anvendes i stedet for?*

Svar:

Der gælder ingen krav til den valgmetode, som en enig kommunalbestyrelse vælger at anvende som alternativ til lovens valgmetode.

39. *Kan kommunalbestyrelsen beslutte, at alle partier skal være repræsenteret i økonomiudvalget?*

Svar:

Medlemmerne af økonomiudvalget vælges ved forholdstalsvalg, men der er ikke noget til hinder for, at en enig kommunalbestyrelse i forbindelse med konstitueringen af økonomiudvalget aftaler, at alle kandidatlistes, der er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, skal være repræsenteret i økonomiudvalget. Kravene om, at udvalgets medlemstal være ulige og ikke må overstige halvdelen af kommunalbestyrelsens medlemstal, og at borgmesteren er formand, skal dog være opfyldt. Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer er også ved denne aftalte udpegningsmåde bindende for funktionsperioden.

Lodtrækning

40. Hvornår anvendes lodtrækning?

Svar:

Ved flertalsvalg anvendes lodtrækning i følgende tilfælde:

1. Hvis der efter 2. afstemningsrunde ikke er en afgørelse af, hvem der er valgt, og der er stemmelighed mellem de tre kandidater, der har fået flest stemmer, eller mellem de to kandidater, som har fået næstflest stemmer, afgøres det ved lodtrækning, hvilke af kandidaterne der kan stemmes på ved det bundne valg i 3. afstemningsrunde (§ 24, stk. 1, 4. pkt.).
2. Hvis stemmerne står lige ved 3. afstemning, træffes afgørelsen ved lodtrækning (§ 24, stk. 1, 5. pkt.).

Ved forholdstalsvalg anvendes lodtrækning i følgende tilfælde:

1. Rækkefølgen, hvorefter de enkelte valggrupper kan vælge deres repræsentanter, afgøres ved lodtrækning, hvis to eller flere kvotienter er lige store (§ 24, stk. 3, 5. pkt.).

Lodtrækning anvendes ikke i andre tilfælde.

41. Hvilke regler gælder for lodtrækning?

Svar:

Lov om kommunernes styrelse indeholder ikke regler om, hvordan en evt. lodtrækning skal foregå. Det påhviler den, der leder afstemningen, at bestemme formen for lodtrækningen, medmindre kommunalbestyrelsen ved flertalsbeslutning bestemmer noget andet.

Et medlem af kommunalbestyrelsen kan gøre indsigelse mod formen for lodtrækningen, men kun før den foretages og ikke efter. Ved en indsigelse tager kommunalbestyrelsen ved flertalsbeslutning stilling til denne.

42. Hvis der er to eller flere valggrupper, der efter forholdsvalgsmetoden (d'Hondts metode) er berettigede til den sidste plads i flere stående udvalg fordi deres kvotienter er lige store, hvordan afgøres det så, hvem der får pladserne?

Svar:

Hvis to eller flere kvotienter er lige store efter anvendelse af forholdsvalgsmetoden, afgøres det ved lodtrækning, hvem der skal have pladsen i udvalget, jf. lov om kommunernes styrelse § 24, stk. 3, 4. pkt.

Når der skal udpeges medlemmer til de stående udvalg, skal der foretages et valg for hvert udvalg. Hvis der således er to eller flere valggrupper, der er berettigede til den sidste plads i et eller flere udvalg, skal der foretages en lodtrækning for hvert udvalg, og ikke én samlet lodtrækning for alle udvalgene.

Valg til andre udvalg, råd og nævn m.v. hvori kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal være repræsenteret

43. Hvordan foretages valg til andre udvalg, råd og nævn m.v. hvori kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal være repræsenteret?

Svar:

Valg af ét medlem til et enkelt udvalg, råd, nævn eller lignende foretages ved flertalsvalg efter § 24, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, jf. herom svar på spørgsmål 22.

Valg af flere medlemmer til et enkelt udvalg, råd, nævn eller lignende foretages ved forholdstalsvalg efter § 24, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Se også svar på spørgsmål 28. Der kan anmeldes forskellige valggrupper ved de forskellige valg.

44. Kan kommunalbestyrelsen beslutte, at valg af flere medlemmer til et enkelt udvalg, råd, nævn eller lignende ikke skal foretages efter forholdstalsvalgmotoden (d'Hondts metode)?

Svar:

Ved valg af flere medlemmer til udvalg, råd, nævn og lignende kan forholdstalsvalgmotoden (d'Hondts metode) fraviges ved enighed i kommunalbestyrelsen. Se også svar på spørgsmål 36-38. Fravigelsen kan også ske delvist, således at nogle medlemmer ved samme valg udpeges i enighed og andre ved forholdstalsvalg.

45. Hvordan skal et valg gennemføres, når der skal vælges 2 medlemmer og 2 suppleanter for disse?

Svar:

Valg af to eller flere medlemmer til udvalg m.v. sker ved forholdstalsvalg.

Valg af medlemmer og disses suppleanter er to forskellige valg. Det er imidlertid de samme valggrupper, der udpeger medlemmer og suppleanter. Dette sikrer, at såvel medlem som suppleant repræsenterer samme valggruppe.

46. Hvordan foretager kommunalbestyrelsen indstillinger til andre udvalg, råd og nævn m.v., hvortil kommunalbestyrelsen efter andre bestemmelser skal indstille medlemmer?

Svar:

Indstillinger foretages ved en almindelig flertalsbeslutning, jf. § 11, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Der foretages én indstilling, uanset om kommunalbestyrelsen skal en eller indstille flere personer til det pågældende udvalg, råd og nævn m.v. Dette gælder i alle tilfælde, hvor en indstilling ikke er bindende for den udpegende myndighed. Er indstillingen rent undtagelsesvis bindende for den udpegende myndighed, er der reelt tale om, at kommunalbestyrelsen vælger medlemmet eller medlemmerne, og valgereglerne følges.

Valgene gælder for kommunalbestyrelsens funktionsperiode

47. Kan kommunalbestyrelsen i valgperioden afsætte en borgmester, hvis vedkommende ikke længere har flertal?

Svar:

Kommunalbestyrelsens valg af borgmester på det konstituerende møde har gyldighed for kommunalbestyrelsens funktionsperiode (dvs. 1. januar 2022 til 31. december 2025).

Borgmesterens funktionsperiode kan kun afkortes ved, at borgmesteren ansøger om og af kommunalbestyrelsens flertal bevilges fritagelse for sit hverv efter reglerne i lov om kommunernes styrelse § 7, eller ved, at borgmesteren afsættes eller suspenderes efter de helt særlige regler herom i lov om kommunernes styrelse §§ 66 a-66 c.

Se også svar på spørgsmål 3.

Særligt om regionerne

48. Hvilke emner behandler regionsrådet på det konstituerende møde?

Svar:

- Valg af formand og to næstformænd, jf. regionslovens § 9, stk. 2 og 4.
- Valg af medlemmer af forretningsudvalg, jf. regionslovens § 13, stk. 1.
- Valg til medlemmer af udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori regionsrådet skal være repræsenteret i henhold til andre bestemmelser, jf. regionslovens § 13, stk. 4. Det vil sige valg til alle hverv, hvor regionsrådets repræsentation ikke udelukkende beror på regionsrådets egen beslutning.
- Indstillinger af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, som regionsrådet skal foretage i henhold til andre bestemmelser, jf. regionslovens § 13, stk. 4. Det vil sige indstillinger til alle hverv, hvor regionsrådets pligt til at indstille ikke udelukkende beror på regionsrådets egen beslutning.

Ovennævnte valg og indstillinger *skal* foretages på det konstituerende møde. Hvis der er enighed i regionsrådet herom, kan der dog også på det konstituerende møde foretages valg og indstillinger til udvalg m.v., hvor regionsrådets repræsentation henholdsvis pligt til at indstille alene beror på regionsrådets egen beslutning. Herudover kan der på det konstituerende møde træffes beslutning om vederlæggelse af regionsrådets to næstformænd.

Regionsrådet kan i styrelsesvedtægten beslutte, at der nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg til varetagelsen af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, jf. regionslovens § 36 a, stk. 1. Hvis det er tilfældet, finder reglerne i kapitel III i lov om kommunernes styrelse bortset fra § 17, stk. 5, tilsvarende anvendelse i stedet for §§ 13-15 i regionsloven. I så fald følger reglerne om, hvad der behandles på det konstituerende møde det, der gælder for kommunalbestyrelsen. Se herom svar på spørgsmål 16.

49. Kan regionsrådet foretage valg til de særlige udvalg på det konstituerende møde?

Svar:

Bortset fra valg til forretningsudvalget – eller økonomiudvalget og de stående udvalg, hvis der iht. regionslovens § 36 a, stk. 1, er truffet beslutning om nedsættelse heraf – kan regionsrådet ikke på det konstituerende møde foretage valg af medlemmer til udvalg m.v., hvis eksistens alene beror på regionsrådets egen beslutning.

Hvis der er enighed i regionsrådet herom, kan der dog også på det konstituerende møde foretages valg til udvalg m.v., hvor regionsrådets repræsentation alene beror på regionsrådets egen beslutning.